

De bank als nutsvoorziening

Het bancaire stelsel wordt thans beheerd door enorm grote banken die allemaal wereldspelers zijn met balansen van duizenden miljarden euro's. Deze kapitale banken handelen alle wereldwijde bankzaken af waaronder: fusies tussen en overnames van multinationals, het naar de beurs brengen van bedrijven, valutahandel en verkoop van een groot scala van zeer complexe, in potentie gevaarlijke en risicovolle financiële producten. Tot deze megalomane banken horen ook de 3 grote Nederlandse banken. Dus ook uw en mijn bank verrichten de hier genoemde activiteiten.

De vraag is wat wij als eenvoudige burgers hebben aan deze grote banken die voor 99 % diensten verlenen die wij nooit in ons leven af zullen nemen. Vrijwel niets wat de banken aanbieden hebben wij nodig. Het lijkt op de situatie dat u op zoek bent naar een kleine auto, terwijl ondertussen de verkoper met een grote bus aan komt zetten. U verklaart de verkoper vast voor gek.

De vraag is wat 99 % van de burgers wel nodig heeft aan dienstverlening door banken. Voor de meeste van ons geldt dat we 4 tamelijk eenvoudige diensten van banken afnemen t.w. het lenen van geld, al dan niet in de vorm van een hypothecaire lening, b.v. voor het kopen van een huis of andere grotere aankopen, geldopname om te beschikken over contant geld en spaargeld dat je even niet nodig hebt tegen een redelijke rente op de bank zetten en de betaalrekening. Van meer diensten maken de meeste van ons geen gebruik. Wij hebben dus niets aan die kolossen van banken.

Vervolgens kunnen we ons de vraag stellen wat er op tegen is dat die super grote banken de 4 genoemde diensten voor ons vervullen. Daar zitten 2 grote negatieve aspecten aan.

Stel je hebt een lening van € 200.000 nodig om de aankoop van een huis te financieren, terwijl de waarde van het te kopen pand € 300.000 is. Omdat je huis minimaal 3 ton waard is zal de bank je zeer waarschijnlijk die nieuwe lening verstrekken en zal als onderpand voor de hypotheek je hele huis opeisen. M.a.w. de bank heeft nagenoeg maximale zekerheid dat zij het geleende geld terug zal krijgen. De waarde van je huis is immers veel meer dan de verschaft lening. De bank loopt geen risico.

Nu draaien we de zaak om. Je hebt een bedrag van € 100.000 om op een spaardeposito te plaatsen. We kijken nu naar de zekerheid die jij van de bank krijgt voor het bedrag dat je aan de bank geleend hebt. Het eigen vermogen van de bank stellen we op 4 %. De bank gaat met de € 100.000 die ze van jou gekregen heeft aan de slag. Ze gaat er activiteiten mee ontwikkelen. Dat zijn altijd activiteiten die niet zonder risico zijn. Er wordt b.v. geïnvesteerd in een bedrijf. Dat bedrijf kan failliet gaan. M.a.w. de zekerheid die de bank jou geeft gaat niet verder dan € 4000 want dat is het eigen vermogen van de bank. Voor een bedrag van € 96.000 heb jij geen zekerheid (we zien in dit voorbeeld even af van het deposito garantiestelsel zoals dat door de Nederlandse Staat is geaccordeerd). Terwijl jij voor een lening die je voor je huis nodig hebt je hele huis in onderpand moet geven aan de bank, geeft de bank jou een zekerheid van € 4000 op een bedrag van € 100.000 dat je aan de bank leent. Dat is toch gek. Dat is toch de omgekeerde wereld. Dat moeten we toch niet willen.

De vraag waar het om gaat is waar die risico's die de bank loopt en die voor jouw spaargeld vervelende gevolgen kan hebben, vandaan komen. Die risico's komen van de zakenbankiers van de bank. Dat is het gedeelte waar u en ik geen gebruik van maken, maar er wel de risico's

van mee krijgen. M.a.w. degenen die de risico's nemen(de zakenbankiers) zijn niet degenen die de risico's dragen, want dat zijn u en ik.

Hoe is het te rijmen dat een bancaire systeem, dat op basis van en binnen het marktkapitalisme is gepositioneerd, door subsidiërende overheden, dus met belastinggeld van de burgers, gered moet worden, terwijl de problemen veroorzaakt worden door activiteiten van die bank waar 99 % van de burgers niets mee te maken heeft. Omdat het zakenbank gedeelte van de bank om dreigt te vallen, moet de Staat met geld van de burgers die in het geheel geen gebruik maken van de diensten van het zakenbank gedeelte, de bank overeind houden. Daarom is het beter het zakenbank gedeelte los te koppelen van de bank en de bank als een veel kleinere nutsvoorziening (met als belangrijkste functies het aantrekken van spaargeld en het verschaffen van leningen) te laten voortbestaan, waarbij risico's voor landen en burgers nagenoeg nul zijn.

Zo wordt de bank weer een nutsvoorziening, zoals in de kern gas-, water- en elektravoorzieningen dat ook zijn.

Zowel in Nederland als België lopen initiatieven om tot zulke nutsbanken te komen.

In Apeldoorn loopt sinds 2 jaar een landelijk initiatief(De Financiële Coöperatie DFC) die er naar streeft om zo'n bank te bouwen.

Henk Geene